

BAROK

1. Na jaki wiek przypada rozwój literatury barokowej w Polsce?

2. Podkreśl te twierdzenia, które charakteryzują nowe objawy epoki baroku.

Rozrachunek z dotychczasową filozofią i antropocentryzmem; kontynuacja światopoglądu antropocentrycznego i renesansowej filozofii; wiara w nieograniczone możliwości człowieka na ziemi; rezygnacja z wiary w nieograniczone możliwości człowieka na ziemi; przeciwstawianie wartości ziemskich wiecznym wartościom boskim; pochwała wartości ziemskich i przywiązanie do nich; pomniejszania kwestii związanych z religią; dostrzeżenie nieuchronnego upływu czasu, wiązało się ze skonstruowaniem zegarka kieszonkowego; głoszenie, że człowiek jest doskonałym bytem psychofizycznym; dostrzeżenie na nowo dualizmu cielesno- duchowego; postawienie człowieka wobec wyboru pomiędzy zgodą na piękny i kuszący, ale nietrwały świat ziemski, a świat nieprzemijalny i związany z religią, człowiek na pewny, niewzruszony pogląd na świat i życie, wzrost zachowań religijnych.

3. Na podstawie wiersza Daniela Naborowskiego zdefiniuj światopogląd baroku.

KRÓTKOŚĆ ŻYWOTA

Godzina za godziną niepojęcie chodzi:

Był przodek, byłeś ty sam, potomek się rodzi.

Krótką rozprawa: jutro - coś dziś jest, nie będziesz,

A żeś był, nieboszczyka imienia nabędziesz;

Dźwięk, cień, dym, wiatr, błysk, głos, punkt - żywot ludzki słynie.

Słońce więcej nie wschodzi to, które raz minie,

Kołem niehamowanym lotny czas uchodzi,

Z którego spadł niejeden, co na starość godzi.

Wtenczas, kiedy ty myślisz, jużes był, nieboże;

Między śmiercią, rodzeniem byt nasz, ledwie może

Nazwan być czwartą częścią mgnienia; wielom była

Kolebka grobem, wielom matka ich mogiła.

.....
.....
.....

4. Udowodnij, lub obal odpowiednie litery: P (prawda) lub F (fałsz)

XVIII wiek to wzmocnienie rywalizujących ze sobą rodów magnackich, których działalność wymykała się spotykała się spod kontroli państwa . P F

Wszyscy twórcy polskiego baroku dbają o czystość języka polskiego. P F

Marinistyczne dzieła barokowe charakteryzują się nadmiarem środków stylistycznych. P F

Przeciętny Sarmata to człowiek zacofany, kierujący się prywatą. P F

Charakterystycznymi gatunkami polskiego baroki są oda i fraszka. P F

Charakterystycznym motywem nurtu metafizycznego jest biblijny motyw vanitas. P F

Dzieła barokowe są pełne licznych makaronizmów zaśmiecających język polski. P F

Charakterystycznymi gatunkami polskiego baroku są sonet i pamiętnik. P F

5. Wskaż we fragmentach wierszy Jana Andrzeja Morsztyna środki stylistyczne typowe dla marinizmu, następnie podaj ich krótkie definicje.

a)
Biały jest polerowny alabastr z Karrary,
Białe mleko przysłane w sitowiu z koszary,
Biały łabędź i białym okrywa się piórem,
Biała perła nieczęstym zażywana sznurem,
Biały śnieg świeżo spadły, nogą nie deptany(...)

.....

.....

b)
Lutni wszechmocna lutni słodkostronna,
Której smacznego dźwięku nieuchronna
Wdzięczność złe myśli rozpędza i człeku
Przysparza wieku (...)

.....

.....

c)
Ty jawne świece, ja mam płomień skryty.

.....

.....

d)
Jam zawarł zmysły w okropnej ciemności, (...)
Tyś jak lód. a jam w piekielnej śródce (...)
Ty nic nie czujesz, ja cierpię ból srodze(...)

.....

.....

e)
Ja się nie mogę, stawszy się żywołem
Wiecznych mych ogniów rozsypać popiołem.

.....

.....

f)
Jak żyję, serca już nie mając?
Nie żyjąc, jako ogień w sobie czuję?

.....

.....

6. Na czym polega koncept i pointa w wierszu Jana Andrzeja Morsztyna *Do trupa*.

Leżysz zabity i jam też zabity,
Ty - strzałą śmierci, ja - strzałą miłości,
Ty krwie. ja w sobie nie mam rumianości.
Ty jawne świece, ja mam płomień skryty.

Tyś na twarz sukнем żałobnym nakryty,
Jam zawarł zmysły w okropnej ciemności,
Ty masz związane ręce. ja wolności
Zbywszy mam rozum łańcuchem powity.

Ty jednak milczysz, a mój język kwili,
Ty nic nie czujesz, ja cierpię ból srodze,
Tyś jak lód. a jam w piekielnej śródce.

Ty się rozsypiesz prochem w małej chwili,
Ja się nie mogę, stawszy się żywołem
Wiecznym mych ogniów, rozsypać popiołem.

.....
.....
.....
.....

7. Uzupełnij luki w tekście informacjami na temat ideologii sarmackiej.

Geneza pojęcia sarmatyzmu łączy się z, czyli z przekonaniem szlachty, że pochodzi od starożytnego, które miało zamieszkiwać ziemie dzisiejszej Ukrainy, między I a IV wiekiem. Aby uwiarygodnić tę śmiałą teorię, powoływano się, w którym kraje leżące na północ od Morza Czarnego nazywano W XVII wieku naród utożsamiano wyłącznie ze szlachtą, w związku z tym pojęcie Sarmaty utożsamiono ze.....

8. Do podanych definicji dopisz typy komedii

- a) Komedie, w której na plan pierwszy wysuwa się dynamiczna akcja, obfitująca w konflikty, niezwykle zbiegi okoliczności to komedia..... Odmianą tego typu komedii jest utwór, w którym występuje nieoczywiste spiętrzenie podstępów i omyłek. Jest to.....
- b) Komedie, w której na plan pierwszy, przed akcją, wysuwają się postacie, a ich cechy zostają przejaskrawione to komedia
- c) Komedie, która ośmiesza obyczajowość danego środowiska to komedia

9. Odwołując się do znajomości komedii Świętoszek Moliere, wskaż charakterystyczne cechy jej bohaterów.

Orgon -
Tartufe -